

„sekretariát Rady vlády Slovenskej republiky
pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných
politík procesu starnutia populácie“
Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava 1

Zápis zo zasadnutia
Rady vlády Slovenskej republiky pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných
politík procesu starnutia populácie (ďalej len „rada vlády“)
konaného dňa 21. októbra 2016

Počet členov rady vlády:	35
Prítomní:	29
Z toho v zastúpení:	9
Ospravedlnení:	6
Neospravedlnení:	0
Hostia:	14

Prezenčná listina v prílohe.

Čas rokovania: od 10:00 hod. do 13:13 hod.

Miesto rokovania: Úrad vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1, Bratislava
zasadacia miestnosť č. 004

Program

Otvorenie

- 1. Správa o vývoji kriminality páchanej na senioroch*
- 2. Informácia o stave plnenia opatrení zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov*
- 3. Informácia o návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona c. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov*
- 4. Informácia o návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov*
- 5. Informácia o návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov*
- 6. Rôzne*
Záver

➤ **Otvorenie:**

Ján Richter, minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a predseda Rady vlády Slovenskej republiky pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných politík procesu starnutia populácie (ďalej len „predseda rady vlády“)

- privítal prítomných členov rady vlády a hostí,
- v krátkom príhovore pripomenul tradíciu októbrových zasadnutí počas mesiaca úcty k starším, aby aspoň pár slovami za všetkých vzdal úctu ich veku a múdrosti, poďakoval našim zástupcom seniorov za ich prácu, pretože bez vzájomnej výmeny skúseností, učení sa tolerancii a úcte k blížnym nebude naplnené poslanie Mesiaca úcty k starším, ktorý je oslavou jesene života, oslavou úcty k človeku,
- následne otvoril zasadnutie,
- vzhľadom na počet prítomných členov rady vlády, ktorých sa zúčastnila nadpolovičná väčšina a zároveň viac ako polovica členov - zástupcov seniorských mimovládnych organizácií, skonštatoval, že rada vlády je uznášaniaschopná, (pozri prezenčnú listinu)
- následne **predložil návrh programu** zasadnutia s možnosťou jeho doplnenia, ktorú nik nevyužil,
- **program rokovania členovia rady vlády konsenzuálne schválili,**

Lívia Jurová, tajomníčka rady vlády

- informovala o stave plnenia záverov a uznesení prijatých na ostatnom zasadnutí rady vlády, konanom dňa 24. júna 2016,
- **Uznesením č. 49** Rada vlády *Návrh Správy o plnení úloh vyplývajúcich z Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020* schválila s **pripomienkami**.

Zo záverov k tomuto bodu programu vyplynulo nasledovné:

- zástupkyňa Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb v SR pani Milada Dobrotková **zašle písomne pripomienky** k návrhu správy na Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „ministerstvo práce),
- **Ministerstvo práce bude iniciovať stretnutie** zástupcov Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb v SR, zástupcov BSK, ktorého odpočet plnenia úloh NPAS bol predmetom pripomienok Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb a vecne príslušných zamestnancov za ministerstvo práce, **aby sa konsenzuálne dohodli na znení prerokovávanej správy,**
- **gestor NPAS** - Sekcia sociálneho poistenia a dôchodkového sporenia **pripravila** pracovné stretnutie, ktoré sa konalo **20. júla 2016** za účelom odstránenia rozporu,
- **Rozpor sa v dvoch bodoch nepodarilo odstrániť.**
- Ministerstvo práce ďalej pripraví na októbrové zasadnutie rady vlády do bodu rôzne **informáciu o opatreniach** (nové termíny a podobne), ktoré MPSVR SR prijme **k nesplnenej úlohe vyplývajúcej z NPAS 2014 – 2020 v kapitole 6.2.1. Vekový**

„sekretariát Rady vlády Slovenskej republiky
pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných
politík procesu starnutia populácie“
Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava 1

manažment, konkrétne v ciele č. 4 „Stanoviť minimálny rozsah nutne aplikovaných zásad vekového manažmentu vrátane systému auditu pre ich aplikáciu“.

- Generálna riaditeľka sekcie práce Danica Lehocká, pripravila na zasadnutie krátku ústnu informáciu o **opatreniach**, ktoré prijalo ministerstvo práce k vyššie uvedenej nesplnenej úlohe.
- Z ostatných uznesení nevyplývali pre členov rady vlády žiadne úlohy.

➤ **bod č. 1 Správa o vývoji kriminality páchanej na senioroch**

(podkladový materiál k bodu č. 1 bol prílohou pozvánky na zasadnutie rady vlády)

Peter Korbel, Ministerstvo vnútra SR

Vzhľadom na to, že materiál bol prílohou pozvánky, predkladajúci si dovoľujú upozorniť na tie časti správy, ktoré z pohľadu ministerstva vnútra považuje za potrebné zvýrazniť:

- počet trestných činov od r. 2012 - 2015 celkovo klesá (skoro o 25%)
- počet trestných činov páchaných na senioroch stúpa, hlavne násilná trestná činnosť
- rastie počet prípadov násilnej trestnej činnosti - 14%
- majetková - 2%
- ekonomická - 2%
- v poslednom období nárast počtu prípadov týrania blízkej a zverenej osoby, z celkového počtu násilných trestných činov na senioroch je to 18%
- domáce násilie vo všeobecnosti rastie, ale je viac prípadov objasnených a páchatelia sú potrestaní
- spoločnosť a okolie už nie je také ľahostajné ako kedysi
- okresy s najvyšším počtom trestných činov sú BA, BB, KE
- viac ako 55% obetí sú ženy
- dôležité je vytvoriť primeraný legislatívny rámec
- významný pokrok v tomto smere za posledné roky
zákon č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a iné legislatívne zmeny
- PZ od roku 2014 vyvíja enormné úsilie na zvýšenie postihu za trestné činy páchané na senioroch - trestný čin spáchaný na chránenej osobe
- záverom k správe a k jej účelu dodal: správa poskytuje množstvo informácií o trestných činoch páchaných na senioroch
- analýzou týchto údajov je možnosť pružnejšie reagovať v operatívnej oblasti pri odhaľovaní, objasňovaní, alebo pri vyšetrowaní trestnej činnosti tak, aby postih páchatel'ov bol rýchly a efektívny
- správa - prezentácia výsledkov na verejnosti má aj preventívny účinok

„sekretariát Rady vlády Slovenskej republiky
pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných
politík procesu starnutia populácie“
Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava 1

- ďalej požiadal, aby sa seniori kedykoľvek je to potrebné s dôverou obracali na zástupcov ministerstva vnútra a policajného zboru

Ján Richter, predseda rady vlády

- vyzval prítomných na polozenie otázok predkladateľovi,
- pán Lipiansky požiadal predkladateľa o bližšie špecifikovanie legendy „vnuk“,

Následne predseda rady vlády otvoril diskusiu k bodu programu:

- postupne sa k slovu prihlásili viacerí diskutujúci z radov zástupcov seniorských organizácií:
- všetci spoločne vyzdvihli spoluprácu s policajným zborom, za ktorú poďakovali,
- pani Gáliková ďalej upozornila na to, že páchatelia menia svoje taktiky pri páchaní majetkovej, ekonomickej či násilnej trestnej činnosti,
- privítala by úpravu legislatívy, aby nebolo možné zavražďovaním odradiť obeť od oznámenia napr. o týraní, zlom zaobchádzaní, resp. oznámenie následne stiahnuť,
- spolupráca so zdravotníctvom je potrebná aj z toho dôvodu, aby bolo možné odhaľovať pri prehliadkach u lekára zranenia po násilnom správaní,
- pán Fabián vidí potrebu vzdelávať nielen tých seniorov, ktorí sú organizovaní v seniorských organizáciách, ale aj zvyšných 90% seniorskej populácie, ktorá mnohokrát nemá odkiaľ získať informácie o svojich právach, o rôznych nekalých praktikách a taktikách páchatel'ov,
- pani Kasanová dala do pozornosti informácie zo sociálnej poisťovne, kde sa uvádza, že až 33 000 exekúcií je uhrádzaných z dôchodkov,
- upozornila ďalej na fakt, že domáce násilie je veľmi ťažké odhaľovať, nakoľko nemáme v súčasnosti legislatívu, na základe ktorej by bolo možné vstúpiť do obydlia v prípade podozrenia zo zlého zaobchádzania s odkázanou osobou,
- uviedla, že kedysi chodili do domácnosti geriatrické sestry, alebo lekári, ktorí pri návšteve pacienta z rôznych indícií mohli identifikovať zlé zaobchádzanie, resp. podozrenie na zlé zaobchádzanie,
- má za to, že odhaľovanie spomínanej trestnej činnosti nie je vecou jedného rezortu, bolo by dobré, keby pri tom spolupracovali napr. rezorty vnútra, zdravotníctva, spravodlivosti i sociálnych vecí,
- všetci spoločne ďalej kladú dôraz na prevenciu a vzdelávanie

Tomáš Drucker, minister zdravotníctva Slovenskej republiky a prvý podpredseda Rady vlády Slovenskej republiky pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných politík procesu starnutia populácie (ďalej len „podpredseda rady vlády“)

- ako uviedol, odznelo viackrát, že najdôležitejšia je prevencia, vzdelávanie, ale nemali by sme skončiť na pôde rady vlády len s týmito vyhláseniami,

„sekretariát Rady vlády Slovenskej republiky
pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných
politík procesu starnutia populácie“
Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava 1

- aby bola prevencia úspešná, podčiarkol potrebu byť konkrétnejší,
- je potrebné analyzovať, kde sú ľudia najzraniteľnejší, ktoré skupiny obyvateľov sú najrizikovejšie, v domácom prostredí, v rezidenčnej starostlivosti, alebo osamelí jedinci, ide aj o vzťahy v rodine, v spoločnosti,
- odporúča vytvoriť partnerstvá medzi rezortmi, ktorých sa táto problematika týka, zástupcami seniorských organizácií a médiami,
- dohodnúť optimálne postupy, ako posunúť informácie tým, ktorých sa táto problematika ešte netýka, aj tým ktorých sa to týka,

Ján Richter, predseda rady vlády

- dal do pozornosti existenciu poradného orgánu vlády SR, Rady vlády pre prevenciu kriminality,
- ďalej uviedol, že existuje veľa možností a prostriedkov, ako posunúť informácie čo najbližšie k občanovi napr.: ZMOS, SK8, miestna samospráva, rôzne stavovské organizácie a asociácie, univerzity tretieho veku, náboženské obce...,

Emília Kršíková, Ministerstvo kultúry SR

- podporila návrh zapojiť do boja proti kriminalite páchanej na senioroch aj cirkvi, je to podľa nej relevantné, nakoľko cirkvi dostávajú od štátu finančné príspevky na verejnoprospešné aktivity,
- problém však vidí v širšom kontexte, v spoločnosti panuje veľká kríza rodiny a strata prirodzeného rešpektu a úcty k starším,
- vidí priestor zapojiť do riešenia problematiky aj školstvo, zaradením do výchovno-vzdelávacích procesov aj výchovu k úcte k starším, najlepšie už od predškolských zariadení,
- nakoľko sa do diskusie nikto ďalší s podnetnými návrhmi neprihlásil, predseda rady vlády uzavrel diskusiu k bodu programu č. 1 s nasledovným záverom,

Záver: Rada vlády vzala na vedomie Správu o vývoji kriminality páchanej na senioroch

Ref. Uznesenie č. 54, schválené dňa 21. októbra 2016

Ďalej **rada vlády odporúča** naviazať širšiu spoluprácu s Radou vlády pre prevenciu kriminality, ZMOS-om a samosprávnymi krajmi v záujme riešenia situácie a čo najširšej informovanosti verejnosti.

➤ **bod č. 2 Informácia o stave plnenia opatrení zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov**

„sekretariát Rady vlády Slovenskej republiky
pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných
politík procesu starnutia populácie“
Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava 1

Tomáš Drucker, podpredseda rady vlády

- keďže predkladaný materiál bol prílohou k pozvánke, len v krátkosti zhrnul obsah materiálu, ktorý pozostáva z úvodného slova, tabuľkového prehľadu o zmluvách Všeobecnej zdravotnej poisťovne so zariadeniami a výkonov ošetrovateľskej starostlivosti hradenej z verejného zdravotného poistenia, k čomu je potrebné povedať, že všetkých jedenásť výkonov je možné uhradiť len na základe indikácie lekára,
- ďalej materiál obsahuje informácie o nákladoch, žiadostí bolo prijatých 17 a celkovo sa v roku 2015 vyčerpalo 59 117 € a v prvom polroku 2016 60 146 €,
- dal do pozornosti, že je na stole spoločenská objednávka - ministerstvo práce požiadalo o prehodnotenie počtu úkonov ošetrovateľskej starostlivosti uhrádzanej z verejného zdravotného poistenia,
- v septembri sa uskutočnili na ministerstve zdravotníctva rokovania za účasti zástupcov poskytovateľov sociálnych služieb ako i oboch rezortov,
- v tejto súvislosti sa ministerstvo zdravotníctva zaviazalo, že v roku 2017 z hľadiska starnutia populácie bude potrebné meniť pohľad na služby a ekonomiku a zaviesť integrovanú zdravotno-sociálnu starostlivosť,
- podľa ministra sú náklady najväčšou brzdou spustenia procesu, bude potrebné reštrukturalizovať celkové náklady na ministerstve zdravotníctva,
- uviedol, že má zmysel posúvať viac peňazí do ošetrovateľskej starostlivosti a nie len pre seniorov, aby mohol byť pacient čo najdlhšie v prirodzenom rodinnom prostredí, čo vyvolá aj zmeny v ošetrovateľských postupoch,
- v praxi to znamená, že zdravotné výkony by mali byť hradené aj v zariadeniach sociálnych služieb, ale aj v domácom ošetrovatelstve,

Peter Szabo, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

- potvrdil slová ministra zdravotníctva, že sa uskutočnilo rokovanie na úrovni generálnych riaditeľov,
- vzišla potreba zrealizovať počty preplácaných zdravotníckych výkonov,
- ministerstvo práce poskytne podklady,
- následne bude daný priestor na diskusiu,

Ján Richter, predseda rady vlády

- vyzdvihol, že minister Drucker je tretí minister, ktorý vedie vážne debaty, kde končí zdravotná starostlivosť a kde začína sociálna práca, a keďže zo zdravotníckych zariadení zmizli oddelenia liečby dlhodobo chorých a geriatrické oddelenia, zariadenia pre seniorov preberajú túto starostlivosť pri doliečovaní pacienta,
- pozitívne hodnotí aj to, že v minulom volebnom období sa podarilo aspoň nejaké zdravotné výkony dostať do systému, ale je to málo,

„sekretariát Rady vlády Slovenskej republiky
pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných
politík procesu starnutia populácie“
Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava 1

- bude potrebné nájsť hranicu akceptovateľnú oboma stranami, aby zariadenia sociálnych služieb nemuseli vytvoriť úplne identické materiálne technické podmienky ako zariadenia zdravotníckeho typu,
- do veľkej novely zákona o sociálnych službách bude potrebné dostať viac zdrojové financovanie, lebo supľujú prácu zdravotníckych zariadení,
- následne otvoril diskusiu k predloženému materiálu

Milada Dobrotková, Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR

- uviedla skutočnosť, ktorú treba mať na pamäti, že v štyroch typoch zariadení sociálnych služieb vyplýva zo zákona povinnosť poskytovať všetky druhy ošetrovateľskej starostlivosti, napriek tomu, že zdravotné poisťovne sú povinné uhrádzať len 9 resp. 11 ošetrovateľských úkonov,
- ďalej uvádza, že zo 4000 zariadení sociálnych služieb je 80% zariadení poskytujúcich sociálnu službu seniorom, z toho je len 17 zazmluvnených zdravotnými poisťovňami,
- má za to, že sme sa dostali do situácie, kedy je potrebné riešiť problém legislatívnou cestou,

Emília Kršíková, Ministerstvo kultúry SR

- ako povedala, nemá žiadny konštruktívny návrh, ale rada by chcela úprimne poďakovať obom pánom ministrom za to, že sa táto téma diskutuje, lebo už v roku 2006 za ministerky Tomanovej sa snažili túto tému otvárať, ale nenašli pochopenie na ministerstve zdravotníctva,

Zuzana Jusková, Združenie samosprávnych krajov - SK8

- dala do pozornosti, že už sú zariadenia, ktoré spĺňajú materiálno-personálne požiadavky ministerstva zdravotníctva,
- materiálno-personálne požiadavky nás vedú k tomu, čo je potrebné zmeniť, SK8 navrhne úpravy v personálnom zabezpečení v zariadeniach sociálnych služieb, v prípade, ak sa poskytujú ošetrovateľské výkony,
- vedia sa relevantne oprieť o štatistiky a frekvenciu výkonov 9-tich zariadení, ale aj ostatných zariadení,
- uviedla, že sú relevantné podklady, ktoré vedia predložiť, tie nám objasňujú čo je potrebné zmeniť vďaka prísnyim kritériám, ktoré sa nastavili v softvérovej evidencii v daných zariadeniach,
- majú informácie, že sú aj ďalšie zariadenia v ich kraji, ktoré sa pripravujú na to, aby spĺňali kritériá, ale sú aj zariadenia ktoré chcú ísť cestou využívania ADOS-iek,
- rada by pripomenula, že pre tieto zariadenia sociálnych služieb by bol dobre, aby sa posilnila sieť ADOS-iek,

*„sekretariát Rady vlády Slovenskej republiky
pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných
politík procesu starnutia populácie“
Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava 1*

Ján Richter, predseda rady vlády

- dal do pozornosti zmeny, ktoré nastali v Českej republike (ďalej len „ČR“) vo vzťahu k zdravotným sestram,
- uviedol, že u nás k 1.9.2016 nastúpilo na úrady práce 300 absolventov SZŠ,
- má za to, že stredná zdravotná škola je dostatočný kvalifikačný predpoklad, aby zdravotná sestra vedela vykonávať ošetrovateľské úkony v zariadeniach sociálnych služieb,

Anton Machola, Zväz poskytovateľov sociálnych služieb v SR

informoval, že:

- cca 50% zariadení sociálnych služieb sú zariadenia pre seniorov a 50% zariadení sú pre mentálne postihnutie a iné ďalšie druhy postihnutia,
- v zariadeniach pre seniorov je veľa problémov v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti - jedným z problémov je hospitalizovanie pacienta „diagnóza sa rovná vek“,
- v sociálnych službách sestry nemôžu plne suplovať zdravotné sestry, pretože sú mnohé z jasiel alebo pred dôchodkom a nemajú odbornosť poskytovať plnú zdravotnú starostlivosť,
- ideálne by bolo sestry zaplatiť z financií od poisťovne, vtedy by sme ich mohli platovo ohodnotiť na úrovni zdravotníckych zariadení,
- priklonil sa k názoru pána ministra, aby sa vrátil stav, kedy by stredné vzdelanie u zdravotných sestier postačovalo,

Miloš Nemeček, Združenie kresťanských seniorov Slovenska

- spomenul a vyzdvihol dôležitosť zosúladenia sociálnych a zdravotných služieb,

Ľubica Gálisová, Fórum pre pomoc starším - národná sieť

- vidí dosť veľký problém aj v zachovaní intimity pacienta, hlavne u starších ľudí,
- pre ilustráciu uviedla jeden podnet, kde došlo k poškodeniu staršieho človeka (nebola zabezpečená hygiena), na základe tohto podnetu by navrhovala zmeniť zabezpečenie osobnej intimity pacientov

Pavel Guman, Jednota dôchodcov na Slovensku

- keďže pri poskytovaní zdravotných a sociálnych služieb sú potrebné finančné prostriedky, položil otázku prečo nemôže štát priamo zo štátnej pokladne financovať zdravotníctvo, nakoľko sa teraz realizuje cez zdravotné poisťovne,

*„sekretariát Rady vlády Slovenskej republiky
pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných
politik procesu starnutia populácie“
Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava 1*

Ján Richter, predseda rady vlády

- ukončil diskusiu k tomuto bodu a odovzdal slovo podpredsedovi rady vlády Tomášovi Druckerovi,

Tomáš Drucker, podpredseda rady vlády

poďakoval za slovo a zodpovedal na otázky:

- čo sa týka ošetrovateľstva, zdravotných sestier, načo máme vysokoškolsky vzdelané zdravotné sestry, uviedol, keďže sme členmi Európskej únie (ďalej len „EÚ“), musíme rešpektovať zákony a smernice EÚ, a jedna z týchto smerníc, transponovaná do nášho práva, hovorí o vzdelávaní zdravotných sestier na úrovni 4600 hodín, my sme ju transponovali 4+3 roky na úrovni bakalár, tu by postačovalo vzdelávanie v rozsahu 4+1 rokov, ako sa rozhodli v ČR,
- máme aj tzv. zdravotných asistentov, čo sú stredoškolsky odborne vzdelaní zdravotnícki pracovníci, ale nemajú kompetencie zabezpečovať niektoré výkony, do budúca budú môcť vykonávať praktické veci na pokyn lekára alebo sestry, prvým krokom bude zatriktívniť prácu zdravotných asistentov,
- čo sa týka zdravotno-sociálnej starostlivosti, mali by sme si v prvom rade povedať, aký model tu chceme mať, či chceme inštitucionálnu starostlivosť, alebo domácu,
- nemôže súhlasiť s tvrdením, že zdravotné výkony v zariadeniach sú prenesené výkony, ide o nové výkony,
- má za to, že v princípe je jedno, kto financuje zdravotníctvo, aby nám zostalo na to, čo v systéme skutočne potrebujeme, treba využívať prostriedky efektívnejšie, enormne, takmer o 52 miliónov narástli náklady na lieky, na zdravotnú starostlivosť,
- poďme hovoriť o tom, kde končí zdravotná starostlivosť a kde začína sociálna, aby sme vytvorili čo najlepšie podmienky pre tých, ktorí to potrebujú, pre pacientov,
- na otázku pani Gálisovej týkajúcu sa osobnej intimity, chápe, že vznikol aj takýto problém, ale treba rozlíšiť, či sú to systémové problémy alebo individuálne zlyhania, ak sú to individuálne zlyhania, treba na ne poukazovať a riešiť ich, pretože zlepšujú systém,
- systémové riešenie nie je nateraz možné, je to zasa len o peniazoch, prestavba existujúcich zdravotníckych zariadení na jednolôžkové izby nie je možná, mnohé zdravotnícke zariadenia majú aj 50 rokov a nedávali sa do obnovy peniaze, samozrejme každý prípad ako zachovať intimitu, treba riešiť individuálne,
- nebráni sa hľadaniu riešení všetkých problémov, ktoré sa nahromadili, nemôžeme ignorovať situáciu, že nám starne populácia, navrhuje o riešení diskutovať, pristupovať pozitívne, lebo spoločnosť je presýtená negativizmom a potrebuje počuť aj niečo pozitívne,
- na otázku pána Nemečaka, ktorá sa týkala chronických ochorení, ako sú neprenosné ochorenia, kardiovaskulárne, onkologické ochorenia a diabetes, ktoré sú aj témou

„sekretariát Rady vlády Slovenskej republiky
pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných
politík procesu starnutia populácie“
Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava 1

nášho predsedníctva, uviedol, že až 84% zo všetkých ochorení sú práve tieto diagnózy a viaže sa na ne množstvo financií. Rizikovým faktorom pre vznik týchto ochorení je životný štýl, stravovanie, ovzdušie, stres...,

- my sa teraz dostávame do situácie, že napriek tomu, že starne populácia, máme viac chronicky chorých ľudí, preto sa treba viac venovať prevencii ale to je na 20-30 rokov,
- je pripravený hľadať systémové a konštruktívne riešenia, ale aby to netrvalo neúmerne dlho,

Ján Richter, predseda rady vlády

- poďakoval za podnetnú diskusiu k prerokovávanému bodu programu č. 2 a dodal, že táto vláda si zadefinovala prioritu urobiť všetko preto, aby senior zostal čo najdlhšie v prirodzenom domácom prostredí,
- ďalej informoval, že ministerstvo práce prostredníctvom európskych financií za roky 2015-2016 poskytlo 100 miliónov na terénnu opatrovateľskú službu, ako pomoc pre samosprávu, ktorá má tieto služby v kompetencii,
- pripomenul, že musíme mať na pamäti aj iné alternatívy, lebo zdravotný stav odkázaného sa môže zmeniť a nebudú postačovať terénne sociálne služby, a na to musíme byť pripravení,
- aby sa sociálny systém nezneužíval, kritériom pre poskytovanie tej ktorej služby je stupeň odkázanosti na starostlivosť,
- dal do pozornosti, že najdôležitejšou úlohou, ktorá nás ešte čaká, je zadefinovať si zdravotno-sociálne služby na vyriešenie tejto problematiky, na docielenie systémovej línie, ktorá sa bude dobudovávať ďalšie roky,
- verí, že k tomuto zákonu nesedíme posledný krát, vrátíme sa k tejto problematike minimálne vtedy, keď pôjde do legislatívneho procesu nový zákon o sociálnych službách,
- poďakoval pánovi ministrovi Druckerovi za zhrnutie diskusie a uzavrel bod programu.

Záver: Rada vlády vzala na vedomie informáciu o stave plnenia opatrení zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Ref. Uznesenie č. 54, schválené dňa 21. októbra 2016

- **bod č. 3 Informácia o návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov**

(podkladový materiál k bodu č. 3 bol prílohou pozvánky na zasadnutie rady vlády)

„sekretariát Rady vlády Slovenskej republiky
pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných
politík procesu starnutia populácie“
Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava 1

Ján Richter, predseda rady vlády

- uviedol bod programu č. 3 a odovzdal slovo predkladateľovi materiálu „Informácia o návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „informácia o návrhu zákona o zdravotnom poistení“) podpredsedovi rady vlády Tomášovi Druckerovi,

Tomáš Drucker, podpredseda rady vlády

- predkladateľ materiálu k bodu č. 3 prítomných v krátkosti oboznámil s predloženým materiálom, v stručnosti prezentoval, o čo v informácií o návrhu zákona o zdravotnom poistení ide:
- návrh zákona bol dňa 21. septembra 2016 predložený na rokovanie vlády SR. Cieľom návrhu zákona je vyriešiť a spresniť viaceré okruhy problémov nižšie spomenutých, ktoré sa dotýkajú verejného zdravotného poistenia a vychádzajú predovšetkým z aplikačnej praxe. Návrh sa týka 4 základných oblastí:
 - 1.) spresnenie určenia osoby povinne verejne zdravotne poistenej v systéme SR
 - 2.) zoznam dlžníkov
 - 3.) platenie poistného
 - 4.) lehoty a premlčanie a oznamovacie povinnosti
(viď. podrobnejšie vlastný materiál k bodu č. 3, ktorý bol prílohou k pozvánke)
Zmeny v návrhu zákona by sa nemali týkať seniorov.

Ján Richter, predseda rady vlády

- otvoril diskusiu k bodu programu č. 3, nakoľko sa do diskusie nikto s podnetnými návrhmi neprihlásil, predseda rady vlády uzavrel diskusiu,

Záver: Rada vlády vzala na vedomie informáciu o návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Ref. Uznesenie č. 55, schválené dňa 21. októbra 2016

- **bod č. 4 Informácia o návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov**
(podkladový materiál k bodu č. 4 bol prílohou pozvánky na zasadnutie rady vlády)

*„sekretariát Rady vlády Slovenskej republiky
pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných
politík procesu starnutia populácie“
Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava 1*

Ján Richter, predseda rady

- uviedol bod programu č. 4 a odovzdal slovo predkladateľovi informácie o návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona o peňažnom príspevku na kompenzáciu“), riaditeľovi odboru integrácie osôb so zdravotným postihnutím, sekcie sociálnej a rodinnej politiky, ministerstva práce Michalovi Krivošíkovi,

Michal Krivošík, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

- predkladateľ materiálu k bodu č. 4 prítomným predniesol návrh zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu,
- úloha vyplynula z Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2016-2020, v ktorom sa vláda zaviazala zvýšiť výšku peňažného príspevku na opatrovanie. Výška peňažného príspevku sa mení dvojako spôsobom a to:
 - ❖ základná výška opatrovateľského príspevku (zo sumy 220,52 eura na 247,61 eura),
 - ❖ zvýšenie ochrany zostatku príjmu zo 1,4-násobku sumy životného minima na 1,7-násobku sumy životného minima),
- poukázal na to, že sa jedná o opatrovateľov v produktívnom veku, je to skupina, ktorých sa najviac týka situácia, ktorá vznikla v dôsledku toho, že sa nevalorizujú alebo sú pozastavené valorizácie sumy životného minima,
- v návrhu sa špecifikoval nanovo spôsob posudzovania príjmu a majetku nadobudnutého formou darov, aby to bolo pozitívnejšie pre ľudí s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej len „ŤZP“) a osoby s nimi spolu posudzované,
- zmeny sa týkajú legislatívnej techniky a niektorých vecí vyplývajúcich z aplikačnej praxe,
- ďalšou zmenou v návrhu zákona je úprava podmienok držania psov, úprava sa týka zákona o podmienkach držania psov a zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, ide o to, aby osoby s ŤZP, ktoré sú odkázané na sprevádzanie, osoby psom so špeciálnym výcvikom mohli vstupovať na všetky verejne prístupné miesta,
- významnou zmenou v návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, bol návrh na zrušenie hranice 12 rokov, počas ktorých bol platiteľom odvodov za opatrovateľov aj asistentov štát, v čase, kedy vykonávali sociálnu službu viac ako 148 hodín mesačne, túto hranicu ministerstvo práce navrhlo zrušiť,
- ďalej sa navrhuje, aby návrh novely zákona nadobudol účinnosť k 1.7.2017,

Ján Richter, predseda rady vlády

- dodal, že už je v parlamente novela zákona po prvom čítaní a otvoril diskusiu k bodu programu č. 4,

„sekretariát Rady vlády Slovenskej republiky
pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných
politík procesu starnutia populácie“
Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava 1

Do diskusie sa nikto neprihlásil, predsedajúci uzavrel bod programu.

Záver: Rada vlády vzala na vedomie informáciu o návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Ref. Uznesenie č. 56, schválené dňa 21. októbra 2016

- **bod č. 5 Informácia o návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona o sociálnych službách“)**
(podkladový materiál k bodu č. 5 bol prílohou pozvánky na zasadnutie rady vlády)

Ján Richter, predseda rady vlády

- otvoril ďalší bod programu a požiadal o úvodné slovo (k návrhu zákona o sociálnych službách) riaditeľa odboru sociálnych služieb, sekcie sociálnej a rodinnej politiky, ministerstva práce Petra Szaba,

Peter Szabo, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

- v krátkosti zhrnul, že novela zákona je predložená na základe plánu legislatívnych úloh vlády a hlavnou časťou novely je riešenie starostlivosti o deti do troch rokov z dôvodu podpory rodín s deťmi v snahe zosúladiť ich rodinný a pracovný život, zjednodušené povedané, opätovné zriadenie zariadení pre deti do troch rokov, v minulosti známe ako jasle,
- informoval o ďalšej úprave v zákone, pri ktorej jednou z významných cieľových skupín sú seniori, jedná sa o denné stacionáre, u ktorých došlo k lepšiemu nastaveniu podmienok poskytnutia príspevku zo strany ministerstva práce, ako aj podmienok pre poskytnutie služby, kde došlo k zvýšeniu minimálneho stupňa odkázanosti na stupeň 3 a viac,
- ďalej informoval, že v sociálnej službe - denný stacionár bol doplnený limit počtu klientov na jedného zamestnanca (1 zamestnanec na 6 klientov),
- boli urobené úpravy aj v oblasti ambulantných sociálnych služieb a to povinnosť pre poskytovateľa poskytovať ambulantnú sociálnu službu viac ako 8 hodín denne v pracovných dňoch,
- doplnil, že zmeny sú podložené zisteniami z kontrolnej činnosti ministerstva práce a to v záujme tých, ktorým sú služby poskytované,

*„sekretariát Rady vlády Slovenskej republiky
pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných
politik procesu starnutia populácie“
Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava 1*

Ján Richter, predseda rady vlády

- poďakoval riaditeľovi Petrovi Szabovi za prezentované informácie,
- doplnil, že od 89' roku sme nemali žiadnu legislatívu, ktorá by riešila pobytovú starostlivosť o deti do troch rokov, z toho titulu vznikla potreba zakomponovať do Programového vyhlásenia vlády zriadenie zariadení uvedeného typu a stanoviť konkrétne podmienky pre ich fungovanie,
- toto riešenie má veľký význam v rámci zosúlad'ovania rodinného a pracovného života matiek,
- v súčasnosti existujú zariadenia neštátne, ako podnikateľské subjekty,
- kedysi tieto zariadenia spadali pod rezort zdravotníctva a službu poskytovali zdravotné sestry,
- v súčasnosti sme nemali inú možnosť, len zahrnúť problematiku zariadení pre deti do troch rokov veku, v prípade, že rodičia sú v pracovnom pomere, pod rezort práce, sociálnych vecí a rodiny, do systému sociálnych služieb,
- treba však mať nastavené jednoznačné pravidlá pre zriaďovateľov, pre fungovanie takýchto zariadení,
- čo sa týka denných stacionárov, doplnil ďalej, že to bola jedna z nových sociálnych služieb, ktorá je potrebná a vítaná, zaviedlo ju ministerstva práce,
- niekde sa však stala chyba a z bývalých klubov dôchodcov sa zrazu stali denné stacionáre a stali sa prostriedkom na obohacovanie podnikateľov, tzv. poskytovateľov sociálnej služby,
- službu preto nebudeme rušiť, ona je potrebná, len musíme nastaviť kritériá,
- ďalej uviedol, že denný stacionár plní funkciu a účel pre dennú starostlivosť o seniorov s istým stupňom odkázanosti, a nemôžeme dovoliť, aby boli zneužívané,
- následne otvoril diskusiu k bodu č. 5,

Milada Dobrotková Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR

- k novele zákona o sociálnych službách, k denným stacionárom a detským jasliam by rada uviedla, že samospráva, ktorá chcela poskytovať denné stacionáre a detské jasle a dobre to robiť, aj to robila,
- dala do pozornosti, že v obci Rača sú roky detské jasle, prevádzkuje ich miestna samospráva Rača. Denný stacionár je jeden z mála na SR, ktorý je plne obsadený a funguje v Bratislave, bol postavený z prostriedkov Integrovaného regionálneho operačného programu.
- ďalej k novele zákona uviedla, že Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR (ďalej len „APSS“) predložila 9 doplňujúcich návrhov, ktoré sa týkali financovania sociálnych služieb na viac nad túto problematiku, ale neboli prijaté,
- dala do pozornosti jeden z návrhov, a to je financovanie zariadení pre seniorov, pretože pripravovaná novela zákona o sociálnych službách bude predložená na budúci rok a sociálne služby budú posudzované podľa stupňa odkázanosti. Zároveň novela

„sekretariát Rady vlády Slovenskej republiky
pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných
politík procesu starnutia populácie“
Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava 1

ovplyvní v tom najlepšom prípade až ďalší rozpočtový rok a dotedy vyzýva ministerstva práce, aby sa zaoberalo touto tézou.

- APSS navrhuje nie len za neverejných, ale aj verejných poskytovateľov, aby v navrhovanej novele zvažilo ministerstvo zvýšenie príspevku na zariadenie sociálnych služieb pre seniorov zo sumy 320 € aspoň na sumu blížiacu sa minimálnej mzde, pretože v opačnom prípade nie sú poskytovatelia schopní službu poskytovať.

Ján Richter, predseda rady vlády

- zmienil sa, že sa chystá stretnutie županov, poprípade riaditeľov odborov sociálnych služieb na jednotlivých vyšších územných celkoch, ohľadom vykrytia sociálnych služieb jednak v zriaďovateľskej pôsobnosti vyšších územných celkov a v neverejných, aby sa dohodli na základných kritériách.

Miloš Nemeček, Združenie kresťanských seniorov Slovenska

- poukázal na diskriminačný prvok, že je rozdiel v jasliach kde môže byť dieťa do 4 rokov a v škôlke od 2 rokov, to znamená, že v oboch zariadeniach je možné mať deti medzi 2-4 rokmi, ale za úplne iných podmienok,
- ďalej poukázal na to, že v jasliach je oveľa vyššia finančná náročnosť,

Ján Richter, predseda rady vlády

- zareagoval, že v jasliach môže byť dieťa do 3 rokov a potom sú už predškolské zariadenia, v predškolských zariadeniach môžu byť s výnimkou od 2 rokov až po nástup do školy. Čo sa týka podmienok, smernica (hygienická...) je rovnaká pre oba typy predškolských zariadení, len ministerstvo práce požaduje o 1 stupeň vyššiu podmienku na vzdelanie pre opatrovateľov ak je v zariadení väčší počet detí do 1 roka.

Peter Szabo, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

- nesúhlasil s tvrdením, že jasle alebo zariadenie starostlivosti o deti do 3 rokov veku má prísne nastavené podmienky v porovnaní so školstvom,
- pokračoval k vekovému prekrytiu, škôlka môže prijať dieťa mladšie ako 3 roky a v zariadení sociálnych služieb môže byť do 3 rokov veku, práve prekrytie vekovej hranice poskytuje časový priestor pre rodiča.

Ján Richter, predseda rady vlády

- poďakoval riaditeľovi Petrovi Szabovi za cenné informácie so záverom, že rada vlády berie na vedomie informáciu k návrhu zákona o sociálnych službách s účinnosťou 1.1.2017,
- do diskusie sa nikto ďalší neprihlásil predsedajúci uzavrel bod č. 5 programu.

„sekretariát Rady vlády Slovenskej republiky
pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných
politik procesu starnutia populácie“
Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava 1

Záver: Rada vlády vzala na vedomie informáciu o návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov

Ref. Uznesenie č. 57, schválené dňa 21. októbra 2016

➤ **bod č. 6 Rôzne**

Ján Richter, predseda rady vlády

- otvoril bod č. 6 Rôzne a vyzval generálnu riaditeľku sekcie práce Danicu Lehockú, aby v krátkosti podala informáciu k opatreniam, ktoré prijalo ministerstvo práce k nesplnenej úlohe z Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014-2020 v kapitole Vekový manažment („ďalej len VM“)

Danica Lehocká, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

- ospravedlnila sa za časový sklz plnenia tejto úlohy,
- po hlbšej analýze sa však zistilo, že pre splnenie týchto úloh bude potrebný väčší časový priestor a väčšia súčinnosť ako predpokladal samotný Národný program aktívneho starnutia na roky 2014-2020,
- informovala, že v septembri 2016 štátny tajomník ministerstva práce Branislav Ondruš zriadil pracovnú skupinu ministerstva práce pre zamestnanosť a zamestnateľnosť starších ľudí,
- pracovná skupina sa prioritne zaoberá časťou 6 „Zamestnanosť a zamestnateľnosť starších ľudí“, konkrétne kapitolou 6.2.1 „Vekový manažment“, cieľom 2 „Definovať vekový manažment a vytvoriť zásady vekového manažmentu pre zamestnávateľov (v súkromnej a verejnej správe)“, a cieľom 4 „Stanoviť minimálny rozsah nutne aplikovaných zásad vekového manažmentu vrátane systému auditu pre ich aplikáciu“.
- Pracovná skupina tým napĺňa zadané opatrenia Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020.
- **Gestorom pracovnej skupiny** je generálna riaditeľka sekcie práce ministerstva práce Danica Lehocká a **koordinátorom pracovnej skupiny** je Mgr. Kristína Petrovičová.

Členmi pracovnej skupiny sú:

1. Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR
2. Republiková únia zamestnávateľov
3. Konfederácia odborových zväzov SR
4. Asociácia priemyselných zväzov
5. Inštitút zamestnanosti
6. Únia miest Slovenska
7. Združenie samosprávnych krajov v SR

„sekretariát Rady vlády Slovenskej republiky
pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných
politik procesu starnutia populácie“
Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava 1

8. Združenie miest a obcí Slovenska

9. Asociácia inštitúcií vzdelávania dospelých v SR

- pracovná skupina má za sebou prvé rokovanie, ktoré sa uskutočnilo na ministerstve práce 14. októbra 2016. Napriek tomu, že prvé stretnutie býva zvyčajne zoznamovacie, ministerstvo práce vypracovalo pilotný podklad do pracovnej skupiny a požiadalo členov pracovnej skupiny o námety, prípadne podklady,
- druhé stretnutie pracovnej skupiny je naplánované na december 2016, na ktorom členovia stanovujú minimálny rozsah nutne aplikovaných zásad vekového manažmentu, vrátane systému auditu pre ich aplikáciu, čím ministerstvo práce začne naplňovať **cieľ 4** „Stanoviť minimálny rozsah nutne aplikovaných zásad vekového manažmentu vrátane systému auditu pre ich aplikáciu“, z Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014-2020,
- Spôsob plnenia cieľa 4 „Stanoviť minimálny rozsah nutne aplikovaných zásad vekového manažmentu vrátane systému auditu pre ich aplikáciu“ znie:
„Vypracovať minimálny rozsah žiaducich pravidiel správania sa zamestnávateľov (v súkromnej a verejnej správe) pri aplikácii vekového manažmentu a indikátorov ich plnenia. Aplikovať tieto pravidlá vo všetkých organizáciách a spoločnostiach, kde ako zamestnávateľ alebo dominantný akcionár vystupuje štát alebo samospráva. Odporučiť dodržiavanie týchto pravidiel širokej zamestnávateľskej verejnosti. Prerokovať s KOZ SR, aby jednotlivé odborové zväzy a organizácie uplatňovali v rámci kolektívnych vyjednaní tieto požiadavky. Zvážiť bonifikáciu zamestnávateľov, ktorí budú dobrovoľne tieto požiadavky akceptovať.“

Ján Richter, predseda rady vlády

- poďakoval pani generálnej riaditeľke sekcie práce za prezentované informácie, ktoré rada vzala na vedomie,
- dodal, že napriek časovému sklzu sa pracuje na tejto úlohe. Úloha je v istom štádiu riešenia a nie je to záležitosť rezortu, ale nadrezortný problém.
- informoval a dal do povedomia, že za minulý rok sa počet pracujúcich dôchodcov zvýšil zo 113 tisíc na 136 tisíc.

Miloš Nemeček, Združenie kresťanských seniorov Slovenska

informoval, že:

- je členom v tejto pracovnej skupine,
- spolupracuje s MVO, ktorá v ČR problematiku Age Managementu zastrešuje už viac ako 6 rokov, funguje systémom pracovnej skupiny, s jedným zásadným rozdielom oproti SR je, že v ČR túto iniciatívu nezastrešilo ministerstvo, organizuje ju Asociácia inštitúcií dospelých. Táto asociácia dosiahla parciálne dôsledky, ale nevie sa dostať ďalej, pretože nie je zastrešená štátnym sektorom,

„sekretariát Rady vlády Slovenskej republiky
pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných
politík procesu starnutia populácie“
Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava 1

- naša pracovná skupina je pod strechou štátu, pretože len na našom ministerstve práce je možné dať dokopy všetky relevantné subjekty na čele so zamestnávateľmi. Najväčším zamestnávateľom je štát.

Ján Richter, predseda rady vlády

- keďže sa do diskusie už s vecnými príspevkami nikto neprihlásil, poďakoval sa prítomným za ich aktívnu účasť a rokovanie ukončil.

Zvukový záznam je k dispozícii na sekretariáte rady vlády.

V Bratislave dňa 16. novembra 2016

Zapísala:

Lívia Jurová, tajomníčka rady vlády

Schválil:

Ján Richter, predseda rady vlády

